

Někdy je třeba se ztratit, abychom se mohli znovu nalézt.

Světla na moři

Miguel Reina

ARGO

Světla na moři

Miquel Reina

ARGO

*Mé matce,
která mě podporuje ve všem,
co jsem si v životě předsevzal.*

*Někdy je třeba se ztratit,
abychom se mohli znovu nalézt.*

NEZNÁMÝ AUTOR

PŘEDMLUVA

Vše se spustilo úderem blesku. Ten se svíjel rozbouřenou noční oblohou, až uhodil vší silou do střechy nejodlehlejšího obydlí v San Remu de Mar. Pro starý pár v důchodu, který tam žil, to měla být poslední noc ve vesnici, a přestože nešlo o nic, s čím by nebyli srozuměni, v té chvíli netušili, že na počátku nového dne blesk s sebou přinese řadu následků, jež by jedni považovali za tragédii a druzí za cosi podobného zázraku.

Ovšem do té doby zbývalo ještě několik hodin. I kdyby se vše událo jinak, či snad bylo předem dané s prvními odpoledními kapkami deště, nebylo to nic, na co by v tu chvíli pomysleli. Podstatné bylo, že jejich příběh začal oním bleskem, a je třeba si připomenout několik věcí, aby se dala sestavit fakta, která je dovedla k oné mimořádné situaci.

Jak se jmenovali? Kde žili? Co tam dělali?

Jmenovali se Harold a Mary Rose Grapesovi. Pan a paní Grapesovi, jak je všichni znali, žili v posledním domě v ulici na útesu, dost možná na jednom z nejzvláštnějších míst ve vesnici.

Na rozdíl od většiny domů a obchodů, které se tísnily v dolní části vesnice u pláže, dům Grapesových se nacházel

o něco víc než kilometr od půvabné vesničky, kde odolával moři na samém okraji nejvyššího útesu ostrova – Útesu smrti.

Při jasném počasí bylo možné žlutý dům Grapesových spatřit z okruhu několika kilometrů, ať už při procházce po úrodných kopcích tvořených dávnou sopečnou horninou, jimiž byl malý ostrov Brent posetý kolem dokola, nebo při poklidné plavbě v jeho studených vodách.

Jakákoli z těchto činností by se skvěle hodila, aby si člověk vychutnal ono horké nedělní ráno. Pláže, cestičky a předzahradky kavárniček ve vesnici se začínaly plnit lidmi. Pro obyvatele San Rema pěkné počasí nebylo ničím obvyklým, a tak vyrazili ven na ulici, aby si vychutnali ty vzácné dny, kdy slunce svítilo, aniž se museli obávat, že jej zakryje hustý plášť mraků. Grapesovi však byli doma, jako téměř vždy. Ačkoli na rozdíl od většiny dní i pro ně byla tato neděle výjimečná. A víc než kdy jindy věděli, že ji nemohou promarnit a jít ven. Chtěli ji strávit u sebe doma, ničím se nerozptylovat a naposledy se těšit ze starých trámů, jež utvářely jejich domov.

NEJISTÁ BUDOUCNOST

Mary Rose strávila většinu onoho nedělního rána balením různých památečních předmětů do nepopsaných lepenkových krabic a neustále se musela nutit do rozhodnutí, které z předmětů budou moci postrádat na novém místě, kde měli žít. Vytahovala poslední deky, které zůstaly na dně skříně, a tu jí k nohám spadla pomačkaná fotografie. Opatrně ji sebrala, a když ji otočila, zatrnulo jí celé tělo a především ruce, jako by přidržovala kus ledu.

Musela se posadit na okraj postele a zhluboka se nadechnout, než se na fotografii znovu podívala – obraz, jež před mnoha lety ukryla, aby zapomněla na bolest, která byla příliš silná. Fotografie již nebyla moc ostrá, ale i tak na ní byly vidět zřetelně zachycené tři postavy – muž, žena a dítě, jak se objímají a všichni tři se usmívají. Za nimi byla napůl rozestavená loď ozářená odpoledním sluncem.

Fotografie ztratila téměř všechny svůj jas, ale to Mary Rose nijak nevadilo. Velmi dobře věděla, že mužovy vlasy jsou černé jako uhel a že za jeho brýlemi se skrývají ty nejhlubší modré oči, jaké kdy spatřila, stejně jako oči dítěte. Tehdy Mary Rose pocítila hluboko v srdci bodnutí a uvědomila si, jak ji jedovatost dřívější zatrpklosti znovu začíná

dusit. Zhluboka se nadechla a upřela zrak na úsměv dítěte, na jeho mokré a lesklé vlasy stejně kaštanové jako kštice ženy se zelenýma očima, jež ho objímala.

Na oválná sklíčka brýlí paní Grapesové ukápla slza, když si vzpomněla na ty stovky odpolední, která strávili ve staré loděnici v San Remu. Tehdy bylo jejím jediným snem objevit svět, jenž se nacházel mimo ostrov, bez strachu z neznámého, bez připoutanosti a výčitek. Povzdechla si. V tu chvíli, o třicet pět let později, se Mary Rose nepoznávala. Kdy přestala být sama sebou a kdy dovolila, aby se její sny rozplynuly, to byly otázky, jejichž formulace pro ni byla příliš bolestivá. Nyní jí pochybná budoucnost daleko od tohoto domu naháněla jenom hrůzu a pohled na onu starou fotografii jí pouze připomněl, že její život se neubíral směrem, jakým si představovala. Naposledy se na ni podívala, uložila ji do krabice a sešla dolů do kuchyně.

V tmavé a přeplněné dílně dole ve sklepě pan Grapes pracoval na jednom ze svých modelů lodiček jako kterýkoli jiný den. Skrz kulatá okénka, jež se nacházela po celém obvodu místnosti, pronikalo sluneční světlo, jako by tam svítilo pořád. Vše zůstávalo na svém místě. Lepenkové krabice stále složené vedle dvojice tvořené pračkou a sušičkou, na níž spočívala kupa knih. Hned vedle odsolovače a obří nádrže, která zásobovala dům vodou, se hromadily desítky starých domácích spotřebičů a za sepraným čtverečkováným závěsem, jenž vymezoval jeho pracovní stůl, se nacházela spíž, ve které teď nebyly skoro žádné potraviny.

Navzdory tomu, že si Harold vždy stěžoval na malý prostor, který měl k dispozici, do prostředí toho zmatku soustředil většinu svých kratochvíl, ať již šlo o spravování starého

haraburdí, kutilství, jež pomáhalo udržovat dům v dobrém stavu, nebo jeho oblíbené a zároveň jediné rozptýlení, které ho dokázalo uklidnit ve dnech, kdy se cítil skleslý – stavby droboučkových lodí v lahvi.

Po celém domě bylo možné spatřit některé z těchto malých zázraků zrozených díky jeho zručnosti a trpělivosti. V předsíni, v obývacím pokoji, jídelně, a dokonce i v koupelně se nacházely miniaturní repliky historických plavidel vytvořených uvnitř starých lahví, které moře vyvrhlo až na pláž.

Teď však žádná z těchto miniatur nebyla v domě k vidění, všechny byly náležitě uložené a obalené bublinkovou fólií. Všechny až na jednu.

Na rozdíl od ostatních modelů, ten, který Harold držel v rukou, nebyl uzavřen v lahvi, ale ve staré zakulacené sklenici na marmeládu. Uvnitř na pryskyřicovém moři vyzývavě plula jeho nejcennější loď, nejstarší ze všech, první, kterou vyrobil. Nešlo o loď s jemným zdobením či velkolepými královskými erby natištěnými na plachtách. Byla to obyčejná plachetnice, prostá loď toužící po velkých dobrodružstvích. Loď, jež nebyla nikdy pojmenovaná a kterou Harold začal stavět ve skutečné velikosti dlouho před její miniaturní napodobeninou, z níž teď odstraňoval prach.

Občas ještě pocítil vůni dřeva, dehtu a moře, jež prostupovala vzduch loděnice, kde zamlada pracoval. Ještě stále slyšel zvuk kladiva a dláta, když zatloukal koudel do spár mezi trámy, a cítil teplo ze slunce na svých holých zádech. Harold teskně vzpomínal na každou loď, kterou v té době postavil, na skutečné lodě – rybářské, vlečné, osobní... Vzpomínal na těžkou práci plnou nesnází, ale hlavně na radost, když viděl loď poprvé vyplout. Uchoval si hezké vzpomínky

na všechna plavidla, na jejichž zhotovení se podílel, ale nic z toho se nedalo srovnat s láskou, kterou vložil do stavby plachetnice, na jejíž zmenšenou kopii nyní hleděl, model lodě, který obsahoval všechny jeho sny a jehož tvorbě věnoval trpělivou péči ve svých volných chvílích. Položil sklenici na stůl a vzdychl, když si uvědomil, že žádný z těch snů nikdy z loděnice nevyplul. Všechny sny se potopily ještě předtím, než se trámy lodě dotkly vody. Loď, která nikdy nebyla lodí, nýbrž pouhou replikou hořkého snu ve skleněné lahvičce.

V tu chvíli se celé jeho tělo slabě zachvělo a znovu jej navrátilo do zatuchlého potměného sklepa, uprostřed kterého se nacházel. Sklenice se začala třást a Harold ji musel pevně chytit, aby nespadla na podlahu. Netrásl se pouze on a loď – divoce sebou cloumal celý sklep a žárovka sklesle visící z jednoho střešního trámu se houpala ze strany na stranu. O několik vteřin později se otřesy rozplynuly stejně nečekaně, jako začaly, a vše se vrátilo k normálu.

Harold si našťavaně odfrkl, když zjistil, že hlavní plachta plachetnice se vyhákla a spadla na maličkou palubu. Aniž věnoval jakoukoli pozornost malému zeměřesení, které se právě odehrálo, nasadil si zvětšovací brýle a pomocí modelářské pinzety začal odstraňovat vzniklou spoušť. Vtom se ze schodiště ozval hlas paní Grapesové:

„Harolde, všiml sis toho?! To byl ale otřes!“

„Byl stejný jako všechny předtím,“ zakřičel, aby jeho hlas dolehl až k otvoru schodiště.

„To tedy ne! Ještě že většina věcí je už v krabicích, protože jinak by se jich spousta poničila!“ Na chvíli se odmlčela a pokračovala: „Byla bych klidnější, kdybys vyšel ven a zkontroloval kotvicí lana.“

„Až to tady dodělám, podívám se na ně, platí?“

„Platí.“ A cestou zpátky dodala: „Za deset minut bude hotové jídlo!“

Otřesy domu nebyly pro Grapesovy ničím novým, ale ani po všech těch letech jim Mary Rose nepřivykla. Když se vrátila do kuchyně, bodlo ji u srdce. Květináč, který předtím stál na robustním stole, kvůli otřesu spadl na zem, a světlefialové hortenzie spolu s červenorůžovými, jimiž byl ozdoben, ležely vykořeněné na vrstvě zeminy a hliněných střepech roztříštěných po podlaze.

Mary Rose pocítila, jako by ji ten rozbitý květináč přenesl do minulosti, do doby, kdy jejich dům neexistoval ani v těch nejmhlavějších představách. Najednou nebyla v kuchyni svého domu, ale v malém bytě ve vesnici, kde před lety žili. Znovu ji obklopil zvuk deště bubnujícího na okna jídelny a burácení hromů nad mořem. Znovu prožívala dávnou bouřlivou noc, kdy jí květináč s hortenziemi, stejný jako tento, vyklouzl z rukou a roztříštil se o podlahové dlaždice. A tak jí přišla na mysl tatáž myšlenka jako oné noci: Stane se něco špatného.

Mary Rose věděla, že ty poničené hortenzie na podlaze byly něčím víc než jen špatným znamením. Nic ji tenkrát nepřipravilo, aby mohla čelit tomu, co zjistila o několik hodin později. Od té doby nikdy nepřestala sázet tyto květiny po celé zahradě, protože díky nim si uchovávala vzpomínku, protože byly tím jediným, co nechávala stále znovu a znovu růst beze strachu, že o ně přijde navždy.

Vtom ji z myšlenek vytrhl silný zápach spáleniny. Rozběhla se ke kuchyňské lince a rychle odstranila kastrol ze sporáku, ale již bylo příliš pozdě. Jídlo bylo spálené.

Haroldovi nevadilo počkat, zatímco Mary Rose připravovala improvizovanou polévku s trochou ryby, kterou se jí podařilo zachránit z připáleného kastrolu. Neměl hlad, a tak té chvíli využil, vyšel na zahradu a zkontroloval kotvící lana, jak ženě slíbil.

Sešel po schodech zadního přístřešku, obešel celý dům a pokračoval mezi stovkami hortenzií, jimiž byla posetá celá zahrada. Když došel na roh, narazil na první ze šesti ocelových lan, která jako u obřího stanu sestupovala ze střechy, a nakonec byla pevně ukotvena v zemi. Harold tam lana umístil před mnoha lety, kdy se základy domu začaly chvět následkem neúprosne eroze útesu.

Harold se k jednomu z nich sklonil, rozhrnul hustý porost hortenzií, které kolem něj rostly, a zkontroloval ukotvení zapuštěné více než dva metry ve skále. Vtom si však uvědomil, že jeho činnost nedává žádný smysl. Věděl, že během několika hodin budou muset dům opustit a na tom, zda jsou lana napnutá či nikoli, již nikterak nezáleží. A tak znovu vstal a šel dál, aniž jim věnoval pozornost. Minul vinné keře, které tento pozemek kdysi pokryly a které on sám se svým otcem zamlada vysázal předtím, než se rozhodli postavit dům na téhle šílené výspě, ještě dříve, než se on a Mary Rose vůbec poznali. Žádné z keřů však již několik let nedávaly plody. Jejich pokroucené kmeny byly suché, udušené těžkopádnými hortenziemi, bez výhonků, které by rašily z jejich větví, a bez hroznů, jež kdysi používali k výrobě své oblíbené hroznové zavařeniny. Harold se jemně dotkl jedné z větviček vinné révy vysušené časem a zastesklo se mu po minulosti, ale stejně jako v případě ocelových lan před chvílí věděl, že již nemá smysl se zpustlými keři zabývat.

Věděl, že následující den tam oni ani dům nebudou. Protože všechno zmizí.

Harold pokračoval dál, až došel na kamenitý vrcholek útesu. Z tohoto výjimečného místa mohl rozpoznat značnou část obrysu ostrova a širého moře, jež ho obklopovalo. Zdáli se od obzoru pomalu přibližoval vzdušný shluk mraků, ale i tak byla pláž, která se nacházela naproti vesnici, přeplněná lidmi. Spousta z nich se koupala a zjevně jim nijak nevadilo, že slunce již nesvítí tak intenzivně jako předtím. Poblíž útesů zahlédl skupinu surfařů, jak zápasí s mořem a snaží se udržet nohama na prknech, zatímco na druhém konci, kde se kopce jemně svažují do moře, spatřil první rybáře, jak vyjíždějí z přístavu na lov.

San Remo byla vesnička na malém ostrově, hornatém kousku pevniny ztraceném uprostřed studeného moře, natolik izolovaném, že na něj zbytek světa zapomněl. Obyvatelé vesnice byli zvyklí na monotónní život bez výstřelků a necítili důvěru k ničemu. Ani k cizincům, ani ke změnám, a dokonce ani ke svým sousedům.

Stejně jako většina obyvatel ostrova ani Harold a Mary Rose nikdy nevkročili na jinou půdu, než byla ta na ostrově Brent, ani se neplavili dál, než kam dohlédli. Kousek pevné země, jenž se nacházel pod jejich nohama, představoval celý jejich svět, maličký svět, s nímž se museli spokojit, a ve kterém zapustil kořeny jejich zármutek, jak hluboko jen mohl, stejně jako květiny a keře kolem.

Nad pozemkem se přehnal poryv studeného větru, smetl kus zeminy a urval několik okvětních lístků hortenzie poblíž okraje útesu. Harold pohledem sledoval jejich zmatené třepotání, až nakonec zmizely v hlubinách. Vrátil se tedy zpět domů.

„Strávila jsem dvě hodiny vařením a úplně k ničemu,“ zabručela Mary Rose, když uviděla Harolda vcházet do kuchyně.

„Proč to říkáš?“ odvětil jí Harold a posadil se.

„Myslíš, že tohle je důstojné jídlo pro den, jako je ten dnešní?“ opáčila, zatímco servírovala vodovou rybí polévku plnou černých kousků.

„Je den jako kterýkoli jiný.“

Avšak jakkoli se Harold snažil znít přesvědčivě, jakmile zvedl tvář od talíře a podíval se na svou ženu, věděl, že se mu to nepodařilo. I když se to snažil popřít, oba věděli, že ten den není běžný ani v nejmenším.

„Venku je všechno v pořádku?“ zeptala se Mary Rose, aby mluvili o něčem jiném.

„Všechno, jak má být,“ odpověděl, přičemž pozoroval, jak se kousíčky připálené ryby potápějí ke dnu talíře, „ale nemyslím si, že bychom se museli starat o to, jestli dům bude ještě dlouho stát.“

Mary Rose si usrkla polévky a ucítila, jak jí hořká chuť pomalu proniká hrdlem. Napila se vody, ale štiplavá chuť z jejích úst přesto nezmizela.

„Pořád si nepřipouštím, že tohle bude naše poslední noc v tomhle domě...“, řekla Mary Rose.

A když se jí Harold chystal odpovědět, ozval se zvonek. Manželé Grapesovi na sebe s údivem pohlédli a velmi potichu a opatrně položili lžice na talíře. V tuto část dne k nim nikdy nikdo nechodil, ve skutečnosti k nim nechodil vůbec nikdo. Zvonek se ozval znovu.

„Myslíš, že už pro nás jdou?“ špitla Mary Rose.

„To tak!“ zvolal Harold. „Nikdo mě z mého domu nedostane dřív, než bylo plánováno, tím si můžeš být jistá.“

„Pšššt! Nekřič!“ pronesla paní Grapesová tenounkým hlasem.

Zvonek znovu naléhavě zazvonil.

„Tak a dost!“ vykřikl Harold, zatímco vstával ze židle. „Jestli jsou to oni, řeknu jim, že podle toho jejich zpropadeného dopisu nás odsud nemůžou vyhodit dřív než zítra ráno!“

Harold dlouhými a hlučnými kroky zamířil do předsíně, zatímco Mary Rose ho několik kroků za ním váhavě následovala. Zvonek zazvonil ještě jednou, ale tentokrát se zvuk přerušil, když Harold otevřel dveře. Ve dveřích se objevila vysoká a štíhlá postava v elegantním šedém obleku, jenž dokonale ladil s popelavou pletí a prošedivělými vlasy.

„Dobré odpoledne, Harolde... Rose...“ řekl a slova ze sebe soukal tak trochu sklíčeně.

„Dobré odpoledne, Matthewe,“ pozdravila ho Mary Rose.

„Co vás sem přivádí, starosto?“ zeptal se Harold úsečně.

„Omlouvám se, že vás obtěžuji, ale myslel jsem, že by bylo dobré se u vás zastavit. Mohu dál?“

Harold zaváhal, ale nakonec povolil paži, kterou přidržoval dveře, a nechal muže vstoupit.

Mary Rose připravila čaj a všichni tři se usadili na pohovkách kolem stolu v obývacím pokoji. Atmosféra byla napjatá, a přestože se zdálo, že starosta se cítí ze všech nejméně pohodlně, byl to on, kdo začal mluvit.

„Abych k vám byl upřímný, nevěděl jsem, zda mám přijít. Čelit té situaci pro mě nebylo nijak snadné, ale víte, že jste především moji přátelé.“

„My ti to nemáme za zlé, Matthewe...“ ujistila ho Mary Rose.